

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

81.8
25
p.1

Core/DCB

XVI. évf.

3

GAZDÁLKODÁS

A TARTALOMBÓL

DIMÉNY IMRE:

Agrárpolitikánk időszerű kérdései

PÓSVAI LAJOS:

Az Agrárgazdasági Konferencia ülései

SUTUS IMRE:

A termelészövetkezeti vezetők bérezési kérdései

KOVÁCS JÁNOS:

Az esőszerűen öntöző berendezések korszerűsítése

U. S. DEPT. OF AGRICULTURE
NATIONAL AGRICULTURAL LIBRARY
RECEIVED

JUN 14 1972

PROCUREMENT SECTION
CURRENT SERIAL RECORDS

72

3

GAZDÁLKODÁS

TARTALOM

<i>Dimény Imre</i> : Agrárpolitikánk időszerű kérdései	1
<i>Pósvai Lajos</i> : Az Agrárgazdasági Konferencia ülései	11
<i>Sutus Imre</i> : A termelészövetkezeti vezetők bérezési kérdései	37
<i>Kovács János</i> : Az esőszerűen öntöző berendezések korszerűsítése	45

SZAKIRODALOM

Holdas—Perényi—Biszkup—Horn: Hústermelés kisállatokkal a háztájiban (<i>Katona I.</i>)	61

E SZÁM SZERZŐI:

Dimény Imre dr., a mezőgazdasági tudományok doktora, miniszter, Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium (Budapest) — **Katona István dr.**, tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) — **Kovács János**, aspiráns, Agrártudományi Egyetem (Gödöllő) — **Pósvai Lajos dr.**, tudományos főmunkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Bp.) — **Sutus Imre dr.**, főkönyvelő, Új Élet Termelészövetkezet (Makád).

Az
eredm
korsze
mezőga
dolgoz
A
tekkel
domán
En
és az A
kapcsa
azokna
ban is
Az
agrárpe
nagy s
fogó, m
séhez.
célok m
is. De
bővítés
növeke
üzemel
szakem
A
foglalk
fontoss

1 I
tanácsko

16(32):1-10, 1972

AGRÁRPOLITIKÁNK IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI¹

DIMÉNY IMRE dr.

Az Agrártudományi Egyesület az elmúlt két évtized alatt sokoldalú és eredményes munkát végzett a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, a korszerű élelmiszer-termelés tudományos-műszaki megalapozásában, a mezőgazdasági termelés, a szakoktatás, a kutatás és az igazgatás területén dolgozó szakemberek összefogásában.

A minisztérium vezetése nagy gondot fordított a tudományos egyesületekkel való együttműködésre, s munkánkban kellően támaszkodtunk a tudományos egyesületekben rejlő nagy társadalmi erőre.

Ennek a következménye, hogy az elmúlt időszakban a minisztérium és az Agrártudományi Egyesület között sokirányú és gyümölcsöző munkakapcsolat alakult ki. Együttműködésünk minden vonatkozásban megfelel azoknak az elveknek és kereteknek, amelyeket immár öt évvel ezelőtt írásban is rögzítettünk.

Az egyesület munkájával eredményesen segítette a párt és a kormány agrárpolitikájának sikeres megvalósítását. Rendezvényeivel, ajánlásaival nagy segítséget nyújt egy-egy téma, illetve egy-egy ágazat helyzetének átfogó, megalapozott értékeléséhez, a gazdaságpolitikai döntések előkészítéséhez. Szervező, mozgósító erejével jelentős részt vállalt a gazdaságpolitikai célok megvalósításában, a korszerű módszerek széles körű elterjesztésében is. De nem kisebb jelentőségű az egyesületnek a szakemberek ismereteinek bővítésében, magas szintű továbbképzésében betöltött szerepe sem. Ezért növekedett az egyesület erkölcsi és szakmai tekintélye a mezőgazdasági üzemek, intézmények, a párt- és az állami irányítás és a mezőgazdasági szakembertársadalom körében.

A következőkben agrárpolitikánk néhány időszerű kérdésével kívánok foglalkozni, elsősorban a negyedik ötéves terv első évének és az 1972. évi legfontosabb feladatoknak a tükrében.

¹ Részletek a Magyar Agrártudományi Egyesület országos választmányának 1972. január 28-i tanácskozásán tartott előadásból.

AZ ÉLELMISZER-GAZDASÁG, EZEN BELÜL A MEZŐGAZDASÁG 1971. ÉVI FEJLŐDÉSE

Mint ismeretes, pártunk X. kongresszusa a szocialista építés magasabb szinten való folytatását határozza meg. Ennek egyik alapvető kérdése a IV. ötéves terv teljesítése, különös tekintettel a hatékonyság növelésére, a termelés intenzív fejlesztésére, az életszínvonal növelésére és a külkereskedelem fokozására.

Az 1970. évi kedvezőtlen időjárás, az ár- és belvízkárok miatt az élelmiszer-gazdaság sok nehézséggel kezdte meg a IV. ötéves terv első évét, az 1971-es esztendőt. Azzal is tisztában voltunk, hogy a súlyos természeti csapás kihatásai még 1971-ben is szép számmal jelentkeznek. Terveinkben azonban biztosítani kellett azoknak a céloknak az elérését, amelyek lehetővé teszik a IV. ötéves terv időarányos teljesítését. Mindez fokozott erőfeszítést, szervezett munkát és a szakszerűség növekedését igényelte az élelmiszer-gazdaság minden posztján dolgozó embertől.

Most az eredmények ismeretében örömmel állapíthatjuk meg — és ezt az MSZMP Központi Bizottsága is így értékelte —, hogy az élelmiszer-gazdaság 1971-ben legfontosabb termelés- és gazdaságpolitikai feladatait teljesítette. A mezőgazdaság termelésének 9%-os növekedésével behoztuk az 1970. évi lemaradást, és elértük a IV. ötéves terv első évére előirányzott növekedést is. A mezőgazdaság 1971. évi fejlődési üteme mintegy 3%-kal haladta meg az eddigi legjobbnak ítélt 1969. évi fejlődési ütemet. Az élelmiszeripar termelése 8%-kal növekedett, és mindez lehetővé tette, hogy az élelmiszerek többségéből az elmúlt évben kiegyensúlyozott, nyugodt ellátást tudtunk biztosítani lakosságunknak, és továbbra is pozitív maradt az élelmiszer-gazdaság külkereskedelmi egyenlege.

Az elmúlt évi fejlődés üteme tehát biztató. Ha azonban az általánosan belül az egyes ágazatok helyzetének alakulását vizsgáljuk, a kép már sokszínűbb, bonyolultabb. Az 1971. évi eredmények még inkább bebizonyították, hogy a technológiai szempontból megoldottnak minősíthető és jövedelmező ágazatokban a termelési színvonal viszonylag magas szinten stabilizálódott és tovább fejlődött, ugyanakkor néhány ágazatban a termelés viszonylagos stagnálása, sőt egy-két területen annak visszaesése következett be. Az ebből keletkezett nyersanyag-, illetve élelmiszerhiány ellátási gondokat, exportárualap-csökkenést és — a zökkenőmentes belső ellátás érdekében — importnövekedést idézett elő. Az előforduló nyersanyaghiány kedvezőtlenül befolyásolta a feldolgozóipari kapacitás kihasználását, és egyes feldolgozó iparágak jövedelmezőségét is. Ez a helyzet az élelmiszer-gazdaság egyes vertikumaiban feszültséget okozott.

A mezőgazdasági ágazatok helyzete

A mezőgazdaság belső szerkezetének alakulását és a két főágazat termelésének főbb jellemzőit vizsgálva, a következőket lehet megállapítani.

A növénytermelés és az állattenyésztés tervezettől eltérő növekedési üteme következtében az elmúlt évben változott a mezőgazdaság szerkezete.

Az állat
43%-ka
tenyész
a növé
zat.

Az
ágazat
műszak
ból —

Az
ágazat
tenyész
melésc
daságp
valósít

Hi
a csúcs
sorban
hektár
belül,
ként az
münke
vonala
lése, a

A
struktu
a szőlő
látási,
a terül
kozásá

A
séget o
az ellát
tik szá
növény
ágakról
és évsz
előtt e
helyzet
rulunk,
kező k
elégítés
ágazat
csoport
hozott,

Az állattenyésztésnek az össztermelésen belüli részaránya az előirányzott 43%-kal szemben eléri a 46%-ot. Ez annak a következménye, hogy az állattenyésztés a tervezett mintegy 6%-kal meghaladó ütemben fejlődött, a növénytermelés fejlődése viszont 4%-kal kisebb volt, mint az előirányzat.

Az 1971-es esztendő tapasztalatait is figyelembe véve, a mezőgazdasági ágazatokat — jelenlegi helyzetük, a fejlődés dinamizmusa, az anyagi-műszaki ellátottság, valamint a társadalmi igények kielégítése szempontjából — három csoportba sorolhatjuk.

Az elmúlt évben *kiemelkedő eredményeket ért, az első csoportba tartozó ágazatok* közé tartozik a kenyérgabona-, a kukoricatermelés, a sertés-tenyésztés és vágósertés-termelés, továbbá a rizs és az olajos magvak termelése. Az e területeken elért eredmények pártunk és kormányunk gazdaságpolitikájának kedvező mezőgazdasági környezetben történő megvalósítását bizonyítják.

Hiba lenne azonban azt mondani, hogy ezen ágazatok termelése elérte a csúcsot, az eredmények tovább nem fokozhatók. Vonatkozik ez első sorban a kenyérgabonára és a kukoricára. Úgy vélem, hogy az országos hektáronkénti 30,7 mázsás búza- és 35 mázsás kukorica-termésátlagon belül, a változó talajadottságokat is figyelembe véve, tájanként és üzemenként az indokoltól jóval nagyobbak az eltérések. Ez arra hívja fel a figyelmünket, hogy a termesztésben levő fajták, az anyagi-műszaki ellátás színvonala, a technológiai fegyelem további tartalékot jelent a termelés növelése, a gazdaságosság javítása szempontjából.

A *másik csoportba* sorolhatók azok az ágazatok, amelyeknél bizonyos strukturális gondjaink vannak. Gondolok itt elsősorban a baromfitartásra, a szőlőre, a gyümölcsre. Az 1971-es év eredményei alapján bizonyos ellátási, illetve választék gondjaink voltak, és még jelenleg is vannak. Ezekben a területeken mind a termelés mennyisége, mind pedig az összetétel vonatkozásában fejlesztési feladataink jelentkeznek.

A *harmadik csoportba* sorolom agrárfejlődésünk úgynevezett feszültséget okozó kedvezőtlen jelenségeit, amelyek mind a termelés, mind pedig az ellátás szempontjából a legnagyobb problémát, a legtöbb gondot jelentik számunkra. Ide tartoznak a szarvasmarha-tenyésztés, az egyes zöldség-növények, valamint a cukorrépa- és a dohánytermelés. Olyan termelési ágakról van szó, amelyekhez a termelési feltételek hazánkban kedvezőek, és évszázados hagyományaik vannak. Ezért a társadalmi közvélemény előtt egyre inkább érthetetlen, hogy ezeken a területeken nem javult a helyzet. Alapvető, itthon is megtermelhető élelmiszerekből importra szorulunk, pl. eukor, vaj. A problémák megoldása, az egyes területeken jelentkező krónikus jelenségek felszámolása — a társadalmi szükségletek kielégítésén túl — az élelmiszer-gazdaság presztízs kérdése is. Ezekkel az ágazatokkal kissé részletesebben kívánok foglalkozni, mint az előző két csoportba tartozókkal, arra való törekvés nélkül, hogy az e kérdésekben hozott, illetve teendő intézkedéseket részletesen ismertetném.

Az ágazati problémák megoldása

A minisztérium az illetékesek széles körű bevonásával az elmúlt időszakban részletesen elemezte a kialakult helyzet okait, és már az elmúlt évben is tett bizonyos intézkedéseket annak javítására. A tapasztalatok világosan azt mutatják, hogy a kialakult feszültségeket csak sokoldalú összefüggésükben szabad vizsgálni, csak így lehet a problémák megoldásához vezető legeredményesebb utat megtalálni. Ez alatt a sokoldalú összefüggés alatt elsősorban a termelés korszerűsítését, a fajtakérdést, az anyagi-műszaki megalapozottságot, a szakértelmet és a jövedelmezőséget értem.

Ilyen összefüggés alapján születtek meg a kormány és a minisztérium részéről a zöldség, a cukorrépa és a dohány termelésének fejlesztését szolgáló, ma már széles körben ismert központi intézkedések. Ugyancsak megtárgyalta a kormány a szarvasmarha-tenyésztés területén kialakult helyzetet, és elhatározta, hogy még az év első felében javaslatokat kell kidolgozni ezen ágazat jövedelmezőségét javító intézkedésekre.

A központi intézkedések hatása azonban csak akkor tud megfelelően érvényesülni, ha a megvalósításban népgazdasági szemléletű egységes akarat érvényesül. Ezzel kapcsolatban három kérdést emelnék ki, egyben kérve is ezekben az egyesületben tömörült szakemberek hathatós segítségét.

Az egyik kérdés, hogy az említett ágazatokban csak akkor tudunk megfelelően előrehaladni, ha minden szerv, iparág és üzem maradéktalanul eleget tesz a ráháruló feladatoknak, megfelelően hasznosítja a rendelkezésre álló közgazdasági és műszaki-anyagi feltételeket. Ahhoz, hogy pl. a zöldség- vagy a cukorrépa-termelés ténylegesen megoldódjon, a vetőmagnak, a gépeknek, a vegyszernek és a műtrágyának, valamint a megfelelő szaktudásnak — megfelelő közgazdasági környezetben — az üzemen belül együttesen kell jelen lennie. Ennek biztosításában az élelmiszer-gazdaságon kívül jelentős feladatai vannak az iparnak éppen úgy, mint a külkereskedelmi szervezeteknek.

A másik kérdés, hogy a termelőüzemekben milyen feltételeket sikerül teremteni a központi intézkedések érvényesülésének. A meghozott kormánysszintű intézkedésekre várjuk a termelőüzemek kedvező válaszait, gazdálkodási döntéseit. Meggyőződésem, hogy a mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek jelentős része kedvezően fogadja az intézkedéseket, és azon fog dolgozni, hogy azok megfelelő hatékonysággal érvényesüljenek is. Meg kell azonban mondani, hogy sajnos nem kevés azoknak az üzemi vezetőknél a száma sem, akik — már a központi intézkedések kidolgozásának időszakában — sokkal több érvet tudtak felhozni annak indokolására, hogy miért nem lesznek jók ezek az intézkedések sem, mint arra, hogy miként kellene megjavítani az üzemi feltételeket.

A megtett közgazdasági intézkedések — lehetőségeink figyelembevételével — a népgazdasági és az üzemi érdekelttség összehangolását célozzák. Természetesen — ezt mindenki tudja — nincs olyan intézkedés, amelynél jobbat ne lehetne hozni. Az is igaz azonban, hogy a legjobb intéz-

kedés s
tétélek
pontjáb
tehénf
miatt a
lehet m
minden
velésére
zésre, a
elhatáro
legkedv

Ezz
sében r
optimál
további
megalap
ben kec
feladato
sulnak

Az
figyelm
változat
viszony
válassza
nyeket,
hoz aján
emberel

Eg
lásának
növeked
rendszer
ják, ho
szerveze
fegyelem
nek kell

Fel
lembe k
kihaszn
rületi, t
kell hel
javításá
vezetés
Az edd
zonyos
típusok

kedés sem tudja hatását megfelelően kifejezteni, ha az üzemben belüli feltételek nem megfelelőek vezetési, szervezési és technológiai fegyverem szempontjából egyaránt. Azokban a termelőszövetkezetekben, ahol rossz a tehénférőhelyek feltöltöttségi foka, ahol a gyenge takarmányellátottság miatt az állomány termelőképességének kihasználtsága 60–70%-os, *nem lehet megfelelő közgazdasági szabályozókat kialakítani*. Ezért a termelés minden területén nagyobb figyelmet kell fordítani a fajlagos hozamok növelésére, a jövedelmezőség egyik fontos elemére, továbbá a munkaszervezésre, a szakmai képzés növelésére, hogy a termelés- és műszaki fejlesztési elhatározások, valamint a közgazdasági szabályozók érvényesülésének a legkedvezőbb feltételeit megteremtjük.

Ezzel összefüggésben indokolt néhány szót szólni a termelés fejlesztésében rendelkezésre álló műszaki-anyagi eszközök, korszerű technológiák optimális felhasználásáról és a technológiai fegyveremről. Az 1971-es évben további előrehaladás történt a mezőgazdasági termelés anyagi-műszaki megalapozásában. Ez az előrelépés számos területen a hozamok tekintetében kedvezően éreztette hatását. Megkezdtünk olyan műszaki fejlesztési feladatokat is, amelyek ebben az évben, vagy a következő években valósulnak meg.

Az anyagi-műszaki fejlesztés terén gondjaink is jelentkeznek. Nagyobb figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a technológiai rendszerek és azok változatai egyre jobban feleljenek meg a rendkívül differenciált üzemi viszonyoknak, és az üzemek döntéseikben a számukra legjobb rendszert válasszák és azt vezessék be. A jövőben ehhez agrotechnikai követelményeket, közgazdasági értékelést, szervezési irányelveket és a felhasználáshoz ajánlásokat dolgozunk ki, és bocsátunk az elméleti és gyakorlati szakemberek számára.

Egyes üzeminkben nem kielégítő az anyagi-műszaki bázis felhasználásának hatékonysága. Gondolok itt elsősorban a műtrágya mennyiségi növekedése és termésfokozó hatása közötti nem kellő arányra, az öntözőrendszerek és telepek kihasználatlanságára. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a műszaki fejlesztéssel nem tart lépést az üzem- és munkaszervezés korszerűsödése. Részben ennek, részben a nem kellő technológiai fegyveremnek a következménye, hogy a korszerű technológiák nem üzemelnek kellő hatékonysággal, jövedelmezőséggel.

Fejlesztési tevékenységünk során még jobban és sokoldalúbban figyelembe kell vennünk a fajtákban rejlő potenciális lehetőségeket, és az ezek kihasználásához szükséges anyagi-műszaki eszközrendszert, valamint a területi, táji és üzemi adottságokat, viszonyokat. Minden üzemben nagy súlyt kell helyezni a hatékonyság növelésére, a talaj termékenységének további javítására, az újabb termelési, üzem- és munkaszervezési eljárások bevezetésére, a termelési kooperációk lehetőségeinek fokozott kihasználására. Az eddiginél törekednünk kell törekednünk a korszerű technológiák bizonyos fokú tipizálására, hogy ezek számszerű növekedése ne jelentse a típusok számának nagyarányú növekedését.

A harmadik kérdés annak erősítése, hogy a korszerű termelési módszerek elterjedésével egyidejűleg továbbra is nagy szükség van a hagyományos módszerekkel folytatott, továbbá a háztáji és kisegítő gazdaságokban folyó termelés fenntartására és fejlesztésére. Nem oldja meg pl. a cukorrépa-termelés gondját, ha az eddig 30–40 hold cukorrépát termelő gazdaságok gyorsabban számolják fel — vagy éppen a szerződött cukorgyárak megtorlása miatt kénytelenek felszámolni — a termelést, amíg a korszerű nagyüzemi termelés kialakul. De nem lesz zavartalanabb a zöldségellátás sem, ha a fogyasztók igénye úgy növekszik, hogy közben a hagyományos termelés, vagy a házikertek, kiskertek, háztáji gazdaságok termelése jelentősen csökken. A szarvasmarha-, elsősorban a tehénlétszám növekedése is csak úgy biztosítható, ha a nagyüzemi állattálmány erőteljesebb növelése mellett megáll, vagy legalábbis mérséklődik a háztáji állomány csökkenése.

Az említett problémák megoldásához sok munkára, közös erőfeszítésre, társadalmi összefogásra van szükség. Meggyőződésem, hogy egységes szemlélettel, közös akarattal rövid időn belül kedvező irányú folyamat indulhat meg, s élelmiszer-gazdaságunk ezeken a területeken is kielégíti a társadalmi igényeket, teljesülnek a IV. ötéves terv által meghatározott feladatok. Ezek az ágazatok az üzemek számára is jövedelmező ágazatokká válnak, amelyek első eredményei már az 1972. évben is mutatkoznak.

A KÖZGAZDASÁGI SZABÁLYOZÓ RENDSZER KÉRDÉSEI

Az 1971. évi tervcélok megvalósításában jelentős szerepe volt a közgazdasági szabályozó rendszernek. Ez a szabályozó rendszer továbbfejlesztése a négy évvel ezelőtt bevezetett gazdasági mechanizmusnak. Megállapíthatjuk, hogy a IV. ötéves terv szabályozó rendszere alapjaiban megfelelő, betölti azokat a funkciókat, amelyeket az állami irányítás, a központi akarat érvényesítése, a gazdálkodás fejlesztése terén be kell töltenie. Az utóbbi időben azonban több alkalommal találkozunk olyan felvetésekkel, amelyek szabályozó rendszerünk stabilitását vonják kétségbe, azzal indokolva, hogy azon máris több módosítást hajtottunk végre.

Ezzel kapcsolatban mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy a szabályozó rendszer stabilitása nem jelenthet statikusságot. A szabályozó rendszer alapelvei stabilak, és azokon a tervidőszakban nem is kívánunk változtatni. A probléma akkor keletkezik, ha a szabályozás mértékeit és a konkrét megoldási módokat is változtatlanul hagynánk, és az állami irányítás rugalmasan nem reagálna az élet által felvetett és szükséges változtatásokra. Természetesen azt is figyelembe kell venni, hogy a gazdálkodás mai színvonalán a megbízható információkon alapuló előrelátásnak is bizonyos korlátai vannak.

Az élelmiszer-gazdaság negyedik ötéves tervében biztosított állami támogatás összességében nem változik, nem növekszik. A közgazdasági szabályozás területén eszközölt módosítások anyagi kihatásait ezért az

ágazat
évben
szüksé
rendell
cukorr
mérték
tenyés
vek is
kező é

A
leten
A
esetleg
melőü
szabál
sek m

A
napjai

A
terv e
sekh
költsé
megal
teljes
haték
50%-k
követ
üzemi
ruház
nyező

A
kal k
IV. ö
szöve
és kö
irány
vekk
az a t
a gép

célkit
konc

ágazaton belüli átcsoportosításokkal kell megoldani. Az 1970-es és 1971-es évben például a beruházások támogatási vonzata olyan nagy volt, amely szükségessé tette, hogy csökkentjük a meliorációra és az infrastruktúrára rendelkezésre álló támogatást. Hasonló átcsoportosításokat igényelt a cukorrépa, a dohány és néhány zöldségféle felvásárlási árának és támogatási mértékének a közelmúltban végrehajtott emelése, és a szarvasmarhatenyésztés területén sorra kerülő intézkedések is. Az üzemi középtávú tervek is felvetnek néhány olyan problémát, amelyek megoldására a következő években kerül sor.

A szabályozó rendszer hatékonyabb érvényesülése érdekében e területen is szükséges az információáramlás megjavítása.

A minisztériumnak még fokozottabban kell törekednie arra, hogy az esetleges módosításokról, vagy az alkalmazásra kerülő szabályozókról a termelőüzemek időben, az eddiginél korábban legyenek informálva, vagyis a szabályozó rendszer még hatékonyabban járuljon hozzá a gazdasági döntések meghozatalához.

A népgazdaság, ezen belül az élelmiszer-gazdaság egyik kulcskérdése napjainkban a beruházási tevékenység hatékonyságának a növelése.

A BERUHÁZÁSOK PROBLÉMÁI

A mezőgazdaság 1971-ben mintegy 23%-kal teljesítette túl a IV. ötéves terv első évré betervezett beruházást. A túlteljesítés részben a gépbeszerzésekhez év közben juttatott hitelezéssel, részben a szakosított telepek többletköltségeivel magyarázható. Ezek a többletköltségek gyakran a beruházások megalapozatlan előkészítéséből adódtak. Ez azt mutatja, hogy sajnos a túlteljesítés mellett nem javult ilyen mértékben a beruházások tervszerűsége, hatékonysága, annak ellenére, hogy a termelőszövetkezeti gazdaságokban 50%-kal csökkent a befejezetlen beruházások állománya. A tervszerűtlenség következménye is, hogy a több évre megelőlegezett saját forrás miatt néhány üzemben alaphiány jelentkezik. A forgóalap-feltöltés elhanyagolása a beruházások forrásszámitásaiban továbbra is jelentős bizonytalansági tényező.

A mezőgazdaság 1972. évi beruházása 12,4 milliárd forint, amely 10%-kal kevesebb, mint amennyi az 1971. évben megvalósult, de arányos a IV. ötéves tervben 1972-re meghatározott összeggel. Ebből a termelőszövetkezetek 72%-kal, az állami gazdaságok 22%-kal, míg a szakvállalatok és költségvetési szervek 5%-kal részesednek. Az ez évi beruházáspolitikai irányelvek megegyeznek a IV. ötéves tervben meghatározott és ismert elvekkel. Külön is említésre méltó, hogy ebben az évben tovább folytatódik az a tendencia, hogy az összberuházáson belül az építési beruházások aránya a gépberuházások javára tovább esökken.

Az 1972. évben a mezőgazdaság beruházási eszközeit a termeléspolitikai célkitűzésekkel összhangban a következő feladatok megoldására kell koncentrálnunk:

- a folyamatban levő beruházások mielőbbi gyors befejezésére;
- a gépesítés fejlesztésére, különösen az élők munkai igényes termelési ágakban;
- a meglevő épületek, állóeszközök korszerűsítésére;
- az élelmiszer-feldolgozó kapacitások bővítésére;
- a kiemelt beruházási célok megvalósítására;
- a meglevő, nagy értékű állóeszközök zavartalan üzemeltetését biztosító forgóeszközök beszerzésére, illetve feltöltésére.

E célok is mutatják, hogy a beruházási összegek jelentős részét — a népgazdaság egészéhez hasonlóan — készülő létesítményekre, illetve azok felszerelésére kell fordítanunk. Az eddigieknél szigorúbban és a termelés-politikai célokkal jobb összhangban kell elbírálnunk az új beruházások engedélyezését, és be kell tartanunk mindazokat a korlátozó intézkedéseket, amelyeket a kormány elhatározott.

A beruházások hatékonyságának növelése érdekében feltétlenül indokolt, hogy javuljanak az üzemi feltételek, elsősorban a megalapozottabb döntések meghozatalában, az előkészítő munkában, a saját források zökkenőmentes biztosításában, a beruházások mielőbbi teljes üzembe helyezésében és folyamatos teljes kihasználásában. Mert beruházási lehetőségeink célirányos, gazdaságos felhasználásával biztosíthatjuk csak a kitűzött célok megvalósítását, és a jelenleg területünkön is megtalálható feszültségek csökkenését, illetve megszüntetését.

A JÖVEDELEMPOLITIKA EGYES KÉRDÉSEI

A mezőgazdasági üzemek 1971. évi gazdálkodása kedvező alakulásának eredménye a jövedelemelőirányzatok teljesítésében és némi túlteljesítésében is megmutatkozik. Ezt bizonyítja, hogy a termelési érték, a bruttó jövedelem, illetve ezen belül a személyes jövedelem és a felhalmozás nemcsak az előző évhez képest, hanem az eddigi legmagasabb, 1969. évi szinthez képest is növekszik. Az eredmények általában megfelelnek a IV. ötéves terv időarányos előirányzatainak, sőt a fejlesztési célokra fordított jövedelem meg is haladja azokat. Mindez lehetővé tette, hogy a parasztság reáljövedelme országos átlagban elérje azt a növekedési ütemet, amelyet a párt X. kongresszusa meghatározott és a IV. ötéves terv célul tűzött ki, és igazolja a jövedelemszabályozás aktív szerepének érvényesülését is.

A termelészövetkezeti jövedelmek vonatkozásában azonban az országos egyensúlyi helyzeten belül többirányú probléma jelentkezik. Ezek közül a következőket említeném meg:

— Az egészében kedvező jövedelmi helyzet belső feszültségeket takar, különösen az alap- és kiegészítő tevékenység, a kézimunka-igényes és a jól gépesített kultúrák, valamint az állattartás egyes ágazatai között kialakult ellentmondások vonatkozásában.

— Nem csökkent, sőt valamelyesen nőtt a jövedelmi helyzet üzemek közötti differenciáltsága, és az országosan kedvező irányú jövedelemnöve-

kedés
Kétség
miatt
akkor
ben ke

ben n
nem v

M
lémák
jövde
tekint
kodást
szokás
ségek
ben kis

A
előtt k
lését, a
Az illet
állami
különö

Az
lépésne
nek biz
mennyi
közös i

Te
beri tér
népgaz
sítése,
tétéle a

A
megold
társasá
ségét, a

B c
в течени
ускорени
ность в
в инзком
ссылае

kedés mellett a veszteség és az alaphiány várhatóan mintegy 650 millió Ft. Kétségtelen, hogy ennek számottevő része az 1970. évi ár- és belvízjár miatt nehéz pénzügyi helyzetbe került szövetkezeteknél jelentkezik. Ugyanakkor figyelmeztető jel számunkra az egyes közepes, vagy jó szövetkezetekben keletkezett veszteség és alaphiány.

— Az üzemek egy jelentős részében az indokoltnál nagyobb mértékben növekedtek az anyagi ráfordítások, illetve a növekedés mértékével nem volt arányos az élő munka termelékenységének a javulása.

Megítélésem szerint a jövedelem országos szinten az említett problémák ellenére is lehetőséget ad a szükséges alapok képzésére. A realizált jövedelem felhasználásáról azonban a termelőszövetkezeteknek nagy körültekintéssel kell dönteniük, hogy 1972-ben a kiegyensúlyozottabb gazdálkodást biztosíthassák. Ahol pedig problémák jelentkeznek, ott azok a szokásos módon rendezésre kerülnek. Nem lehet viszont vállalni a veszteségek rendezését, ha azok olyan szövetkezetekben keletkeztek, ahol közben kisebb-nagyobb munkadíj-túllépés következett be.

A jövedelemtömeg felhasználása során szövetkezeink vezetőinek szem előtt kell tartaniuk a személyes jövedelem és a felhalmozás arányos növelését, a felhasznált tartalékok visszapótlását, a biztonsági alap növelését. Az illetékes szervek részéről pedig megkülönböztetett figyelmet igényel az állami támogatás céljára rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználása, különös tekintettel a kedvezőtlen adottságú üzemek támogatására.

*

Az előadásomban említett problémák megoldásában jelentős előre lépésnek kell bekövetkeznie, hogy az ötéves terv céljai teljesüljenek. Ennek biztosítása érdekében a minisztérium vezetése január hónapban valamennyi megye párt- és tanácsi vezetésével hasznos megbeszélést folytatott a közös intézkedések megtétele céljából.

Terveink megvalósításában ebben az évben is döntő szerepük van az emberi tényezőknek. A szaktudás növelése, a megoldandó feladatok súlyának, népgazdasági szerepének megértetése, a szocialista munkaverseny kiszélesítése, a becsülettel végzett mindennapi munka, mind elengedhetetlen feltétele az előrehaladásnak.

A mezőgazdaság, s az egész élelmiszer-gazdaság előtt álló feladatok megoldásában továbbra is kérjük és várjuk az Agrártudományi Egyesület társaságainak, megyei szervezeteinek és minden tagjának hathatós segítségét, aktív közreműködését.

В статье дается подробный обзор о развитии орошаемого земледелия в Венгрии в течение прошлых 10 лет. Она останавливается и на ошибках, недостатках развития ускоренного темпа. Отдельно подчеркиваются техническая изнашиваемость и потребность в ручном труде орошаемых оборудований, как факты, имеющие важнейшую роль в низком использовании общегосударственных орошаемых мощностей. В своих выводах ссылается на необходимость модернизации существующих оборудований. Автор обра-

щает внимание на то, что в новостроящихся оросительных системах можно применять только самоходные оборудования с высокой производительностью или механизированные решения перевода труб.

Im Vortrag wurden vom Verfasser — Minister für Landwirtschaft und Ernährungswesen — die aktuellen Fragen der ungarischen Agrarpolitik behandelt und der Reihe nach die Lage der Nahrungswirtschaft, die Ergebnisse und Sorgen der landwirtschaftlichen Entwicklung sowie die Probleme der zurückgebliebenen Produktionszweige, die gespannte Investitionslage, die entstandenen Einkommensdifferenzen unter den landwirtschaftlichen Betrieben, die Veränderungen der ökonomischen Regeln usw. dargestellt. Zum Abschluss wurde auch auf die Mittel zur Lösung der Probleme und auf ihre Verwendungsmöglichkeiten hingewiesen.

Current problems of agricultural policy are treated in the paper by the author who is Minister of Agriculture and Food in Hungary. The situation of Hungarian food economy as well as results achieved and troubles are outlined as shortfalls in certain branches, tensions in the investments, differentiation of farm incomes, modifications of the economic regulators, etc. Means for solving these problems are set out and also conditions for their application are pointed out.

A
dött a
Erről t
A
dr. Di
ségi ta

A
pontja
résztv
E
ják vi
mint n
A
résztv
mert
A
egyete
tartsa
A
zölt r
állami
javítá
példá
F
ségtől
egyold
gazdas